

Gerontolojik Sosyal alışma Üzerine Bir Değerlendirme

DOI: 10.26466/opus.748389

*

Emre Birinci *

* Öğr. Gör. Dr., Anadolu Üniversitesi, Yunus Emre Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Eskişehir

E-Posta: ebirinci@anadolu.edu.tr

ORCID: [0000-0001-9357-0106](https://orcid.org/0000-0001-9357-0106)

Öz

Günümüzde sağlık alanındaki gelişmeler, sağlık okuryazarlığının artması ve bilinçli bir toplum yapısı gibi nedenlerden ötürü tüm dünyada ortalama ömür beklentileri her geçen gün artmaktadır. Bu duruma bir de düşük doğum oranları eklendiği zaman, içinde bulunduğumuz dönemde toplum içerisinde yaşlı nüfus oranları daha önce hiç olmadığı kadar artmaktadır. Küresel bir olgu olan yaşlı nüfus oranlarının artışı, toplumların yaşlılık ve yaşlanma hakkındaki farkındalıklarının artmasına neden olmuştur. Demografik dönüşümle birlikte sağlık hizmetlerinden sosyal hizmete kadar bir çok alanda yeniden oluşum ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu değişim ve dönüşümle birlikte daha çok kişinin sosyal hizmete ihtiyaç duyacağı öngörülmektedir. Uzun zamandır çocuklar ve gençlerle çalışmaya odaklanmış olan sosyal çalışma mesleği, bu süreç içerisinde daha yoğun bir şekilde yaşlı nüfus grubuyla çalışmaya başlayacaktır. Gerontolojik sosyal çalışmacılar, yaşlı bireylerin biyopsikososyal ihtiyaçlarını karşılamada uzman olan kişilerdir. Sosyal çalışmacıların çeşitli kurum ve kuruluşlarda farklı rol ve sorumlulukları vardır. Günümüzde yaşlı bireylerin beklenti ve ihtiyaçlarının değişmesi, sosyal çalışmacıların da bilgi ve becerilerini güncelleme gerekliliğini doğurmuştur. Bu makalede demografik dönüşümle birlikte önemi her geen gün artan gerontolojik sosyal alışma alanına dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gerontoloji, Sosyal Hizmet, Sosyal alışma, Yaşlılarla Sosyal Hizmet, Gerontolojik Sosyal alışma

An Evaluation on Gerontological Social Work

*

Abstract

Today, average life expectancies are increasing day by day due to reasons such as developments in the field of health, increased health literacy and a conscious society structure. When low birth rates are added to this situation, the rate of elderly population in the society increases more than ever before. The increase in the elderly population rates, which is a global phenomenon, has led to increased awareness of societies about aging and aging. With the demographic transformation, the need for re-formation has emerged in many areas from healthcare to social work. With this change and transformation, it is predicted that more people will need social work. The social work profession, which has been focused on working with children and youth for a long time, will begin to work with the older population group more intensively in this process. Gerontological social workers are people who are experts in meeting the biopsychosocial needs of older individuals. Social workers have different roles and responsibilities in various institutions and organizations. Today, changing expectations and needs of older individuals has led to the need to update the knowledge and skills of social workers. In this article, it is aimed to draw attention to the field of gerontological social work, the importance of which increases with the demographic transformation.

Keywords: Gerontology, Social Service, Social Work, Social Work With The Elderly, Gerontological Social Work

Giriş

Dünyanın dört bir yanındaki yaşlı oranlarının artışı, çağdaş toplumların bir fenomeni olan yüksek doğum ve ölüm oranlarının düşmesinin bir sonucudur. Tahminlere göre 2050 yılına kadar tarihte ilk defa dünyadaki yaşlıların sayısının gençlerin sayısını geçeceği beklenmektedir. BM tahminlerine göre 2050 yılına kadar her beş kişiden birinin 60 yaş ve üstü ve 2150 yılında ise üçte biri olacaktır (Mali, 2003, s.23). Yaşam beklentisi bu yüzyılda ortalama 30 yıl artış göstermiştir. Küresel düzeyde, 2005 ile 2030 yılları arasında 85 yaş üzeri nüfusun % 151, 65 yaş ve üzeri nüfusun % 104 artması beklenirken, 65 yaş altı nüfusun ise sadece % 21 artması beklenmektedir (Powell, 2011, s.32; Birinci; 2020; s.33-34). Dünyadaki 60 yaş ve üzerindeki kişi sayısının, 2015 yılından 2030 yılına kadar, % 56 artarak 901 milyondan 1.4 milyara çıkması beklenmektedir. 80 yaş üzerindeki kişi sayısının 2015 yılında 125 milyon iken, 2050 yılında iki katından fazla artış göstererek 434 milyon kişiye ulaşması tahmin edilmektedir (UN, 2015). Küresel düzeyde, 1950 yılında her 12 kişiden 1'i en az 60 yaşındayken, her 20 kişiden 1'i 65 yaşındaydı. 2000 yılına kadar bu oranlar 60 yaş ve üstünde her yaş aralığında 1 yükselmiştir. 65 yaş ve üzerinde ise her 14 yaşta 1 yükselmiştir. (UN, 2001, s.14). 2015 yılında dünya genelinde 8 kişiden biri 60 yaş üzerindeyken 2030 yılına gelindiğinde 6 kişiden biri olacağı tahmin edilmektedir. (UN, 2015; s.16; Birinci, 2020; s.34).

Türkiye'de ise durum gelişmiş ülkelere göre oransal farklılık olmasına rağmen artış eğilimi göstermektedir. Yaşlı nüfus 2014 yılında 6 milyon 192 bin 962 kişi iken son beş yılda %21,9 artarak 2019 yılında 7 milyon 550 bin 727 kişiye, oran olarak da %8,0'dan %9,1'e yükselmiştir. Yaşlı nüfus oranının önümüzdeki yıllarda da artmaya devam ederek, 2023 yılında %10,2'ye 2040 yılında %16,3'e, 2060 yılında %22,6'ya ve 2080 yılında %25,6'ya çıkması beklenmektedir (TÜİK, 2020).

Yaşlılık olgusu bir sorun olarak kabul edilmezken toplumsal yaşlanma bir sorun olarak kabul edilmektedir (Ceylan, 2016; s.170). Toplumsal yaşlanmanın bir sosyal sorun olarak kabul edilmesinin temel nedeni, yaşlı bireylerin karşılaştıkları sorunların sadece kendileri ve aileleri ile sınırlı kalmayıp, bütün toplumu ilgilendirmesidir (Demirbilek, 2005, s.214). Toplumsal yaşlanma, sadece belli yaş gruplarındaki değişimleri değil, aynı zamanda ekonomik, toplumsal ve politik değişimleri de gerekli kılmaktadır (Tufan, 2014, s.6). Toplumsal yaşlanma, toplumların içinde buldukları mevcut durum

ve geleceği planlamaları için tüm toplumsal kurumları ilgilendirmektedir (Baran, 2018; s.60). Bu durum sağlık, sosyal güvenlik ve bakım hizmetleri konusunda devletlerin sorumluluğunun ve üstlendiği maliyetlerin artmasına neden olmaktadır (Ceylan, 2015, s.12).

Sosyal çalışma toplumdaki değişimleri yakından takip eden, bazen değişimleri sağlayan, sürekli araştıran, analiz eden ve insanları odağına alarak çalışmalarını yürüten bir bilim ve meslektir (Mali, 2013, s.26). Sosyal çalışma, bireyler ve içinde yaşadıkları çevre arasındaki etkileşimlere odaklanan bir meslektir. Yaşlı nüfusun ulusal ve küresel olarak hızlı büyümesi, neredeyse tüm sosyal çalışmacıların, yaşlı bireyler ve onların aileleriyle bir şekilde etkileşime gireceği anlamına gelmektedir. Sosyal çalışmacılar, yaşlı bireyler ile uzun süreli bakım merkezleri, hastaneler, destekli yaşam merkezleri, gündüz bakım merkezleri veya ev ortamında mesleki ilişki içerisinde olabilmektedir.

Bu süreç içerisinde gerek sağlık ve bakım hizmeti verecek kurum ihtiyacı gerekse de uzmanlaşmış nitelikli meslek çalışanlarına ihtiyacın artacağı öngörülmektedir. Bu durum göz önüne alındığında, tüm sosyal çalışmacıların temel gerontolojik yeterliliklere ve içeriğe ihtiyaç duyacakları söylenebilir. Yaşlanmanın demografik özellikleri, yaşlı yetişkinlere yönelik hizmetlerde uzmanlaşmış sosyal çalışmacılara ihtiyaç ve talep olduğunu göstermektedir (Peterson ve Wendt, 1990). Gerontolojik sosyal çalışma uygulamalarının yaşlı bireyler için önemini fark edilmesi sosyal çalışmacılara olan talebin artmasını sağlayacaktır (Rossi, Seppänen ve Outila, 2018, s.133). Zaman içerisinde ortaya çıkan sosyal çalışmacı ihtiyacı, öğrencilerin yaşlılarla çalışmayı çok tercih etmemesi nedeniyle talebi karşılayacak ölçüde artması beklenmemektedir (Ferguson, 2015, s.184).

Yaşlılık dönemiyle birlikte kişilerde barınma, hastalıklar, statü kaybı, ayırmıcılık, ihmal ve istismar, yetersiz beslenme ve ekonomik bazı sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Birinci, 2018, s.68). Gerontolojik sosyal çalışmanın amacı, yaşlılıkla birlikte ortaya çıkan fiziksel, ruhsal, sosyal ve ekonomik sorunlara çözüm yolları bularak yaşlı bireylerin ve ailelerinin yaşam kalitelerini arttırmaktır. Gerontolojik sosyal çalışmacılar, yaşlı bireylerin biyopsikososyal ihtiyaçlarını karşılamada uzman olan kişilerdir. Yaşlı bireylerin potansiyel ve yeteneklerinin farkına varmalarına, aktif ve üretken bir hayat sürmeleri konusunda onları teşvik ederler. Yaşlı birey ve aileleri ile ihtiyaç duydukları hizmetlere ulaşmaları için toplum kaynaklarını harekete geçirirler. Ayrıca

kamu politikasının oluşturulması, uygulanması ve değerlendirilmesinde aktif rol alırlar. Tıbbi, psikiyatrik ve uzun süreli bakım ortamlarında disiplinlerarası ekiplere önemli bir psikososyal bakış açısı getirmektedir (Schneider, 1995; Mali, 2003). Gerontolojik sosyal çalışmacılar, yaşlı yetişkinlere ve ailelerine çok çeşitli ortamlarda birey, grup, aile ve toplum düzeyinde hizmetler sunmaktadır (Schneider, Kropf ve Kisor, 2000). Yaşlı bireylerle yapılan sosyal çalışmalar, mikro, mezzo ve makro boyutta uygulamaları kapsamaktadır (Youdin, 2014, s.3). Yaşlılık dönemi ekonomik, sağlık, psikolojik ve sosyal bir çok sorunla karşılaşılacak bir dönemdir. Gerontolojik sosyal çalışma, yaşlılık ile ilgili bazı sorunlar ve yaşlanma sürecine eşlik eden değişiklikler, sosyal çalışmacının görevlerini ve rollerini bağlı olarak özel bilgi ve becerileri içeren bir uzmanlaşma gerektirmektedir.

Bu çalışmada yaşlı nüfus oranının artması sonucunda önemi her geçen gün artan gerontolojik sosyal çalışma hakkında kavramsal bir çerçeve çizilmiş, sosyal çalışmacıların rol ve sorumlulukları ile gerontolojik sosyal çalışmanın bilgi ve uygulaması hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Gerontolojik Sosyal Çalışma

Gerontolojik sosyal çalışma, sosyal çalışma bilgisi ile gerontoloji bilgisinin birleşiminden oluşmuş bir alandır (Nathanson ve Tirrito 1998, s.8; Naujaniene, 2007, s.38). Gerontolojik sosyal çalışma, yaşlı yetişkinlerin ve ailelerinin yaşam kalitesini korumak ve arttırmak, yaşlı bireylerin fiziksel, psikososyal, ailesel, kültürel, etnik ve ırksal, örgütsel ve toplumsal faktörlerin iyileştirilmesi ile ilgilidir (Mellor ve Lindeman, 1999, s.3). Yaşlı bireylerin yaşlılıkla birlikte ortaya çıkan psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunların çözümü için bilimsel ilke, yöntem ve teknikler ile yürütülen mesleki çalışmaları içermektedir. Yaşlılık döneminde karşılaşılan sorunların sağlık ve sosyal yönleri içeren karmaşık bir yapısı vardır. Gerontolojik sosyal çalışma alanı, bu karmaşık sorunların çözümü için sosyal çalışmacıların yaşlı bireylerin işlevselliklerini değerlendirdiği ve onların biyopsikososyal ihtiyaçlarının karşılanması için çalışmaları bir alandır. Gerontolojik sosyal çalışma, toplum temelli ve kurumsal ortamlarda uygulanmaktadır.

Sağlık harcamaları, yaşlı istismarı ve ihmali, alzheimer hastalığı ve buna insidansındaki artış, yaşlı insanların zihinsel sağlık durumu ve kronik

hastalıklar gerontolojik sosyal çalışmacıların karşılaştığı bazı kritik durumlardır (Birinci, 2018, s.69). Bu alanda çalışan sosyal çalışmacılar, evde sağlık kurumlarında, gündüz bakım merkezlerinde, destekli yaşam tesislerinde, yaşlı evlerinde, huzurevlerinde, hastanelerde, araştırma merkezleri gibi çok çeşitli uygulama ortamlarında istihdam edilmektedir (McInnis-Dittrich, 2005). Birçok gerontolojik sosyal çalışmacı, yaşlı yetişkinlere ve ailelerine doğrudan hizmet sunarken ayrıca politika ve program geliştirme, yönetim, değerlendirme ve planlama fırsatları da bulunmaktadır (Cumming, Adler, De-Coster, 2005, s.644). Gerontolojik sosyal çalışma kapsamında ele alınan belli başlı konular ise şu şekildedir: Finansal refah, aile bakımı, akıl sağlığı, bakım yönetimi, yaşam rolleri ve ilişkiler, yaşam sonu bakımı, yaşam düzenlemeleri, kaynak kullanımı, refah yönetimidir (Dayana, Arunkumar ve Ilango, 2009, s.323-324). Yaşlılarla yönelik sosyal hizmetlerin temel amacı, yaşlının bağımlılığını azaltarak sosyal çevresiyle iletişimini koparmadan aktif, üretken ve mutlu bir yaşam sürmesini temin etmektir (Işıkhan, 2019).

Gerontolojik sosyal çalışma, sosyal çalışma yöntemlerini kullanarak, yaşlı bireylerin ve ailelerinin yaşam kalitesini artırmayı, onların yeteneklerini destekleyerek yaşanan sosyal sorunlarını çözmeyi amaçlamaktadır (Mellor ve Lindeman 1999; Naujaniene, 2007). Bilim ve meslek olarak sosyal çalışmanın temel amacı mikro, mezzo ve makro düzeyde toplumdaki her düzeydeki insanın sosyal katılımını sağlamaktır (Mali, 2013, s.36). Sosyal çalışmacıların müdahaleleri, kendi kaderini tayinin, kişisel tatminin, yaşam kalitesinin, optimal işleyişin ve mümkün olan en az kısıtlayıcı yaşam ortamının sağlanmasına yöneliktir. Yaşlı bireylerin başa çıkma ve problem çözme yeteneklerini arttıran müdahaleler, gerontolojik sosyal çalışmanın belki de en temel ve en önemli yönüdür. Çok yönlü bir meslek olan sosyal çalışma, gerontolojik sosyal çalışma alanında daha büyük bir rol oynamaktadır (Dayana vd., 2009, s.321). Hizmetler genellikle kriz zamanlarında istendiği için gerontolojik sosyal çalışmacılar, değişimin ve kaybın psikososyal anlamlarının yanı sıra yaşlı yetişkin ve ailenin yaşadığı biyolojik, psikolojik, bilişsel ve sosyal faktörlere de özel önem vermektedir. (Mellor ve Lindeman, 1999; s.3). Gerontolojik sosyal çalışmacılar, ileri yaşlarda karşılaşılan zorlukları ele alırken, müracaatçıların ve onların ailelerinin sahip olduğu güçlü yanların farkındadır.

Yaşlılık döneminde karşılaşılan sorunlar genellikle birbirleriyle bağlantılıdır (Tufan, 2014, s.11). Yaşlı bireylerle çalışmak, sorunların karmaşıklığı,

kapsamlı ve planlı bir yaklaşım için disiplinlerarası bir ekip çalışması gerektirmektedir. Sosyal çalışmacılar, multidisipliner ekiplerin temel bir unsurudur (Rossi vd., 2018, s.142). Sosyal çalışmacılar, buldukları ekiplerde psikososyal sorunların tanımlanmasında ve çözülmesinde önemli bir yere sahiptir. Sosyal çalışmacılar, kişiler arası ilişkiler, grup çalışması ve disiplinler arası takım becerileri konusunda eğitimidirler ve sorunları tanımlanmasından çözümüne kadar olan süreç içerisinde disiplinlerarası ekiplere önemli katkılar sunmaktadır.

Kaliteli ve kapsamlı bir bakım planı oluşturmak için özel bir bilgi birikimine sahip olunması gerekmektedir. Sosyal çalışmacılar, farklı düzeylerde uzun süre bakım ihtiyacı olan kişilerin, bakım süreçlerinin koordinasyonundan sorumlu olmaktadır. Aynı zamanda yaşadıkları sorunlar ile başetmeleri konusunda onlara yardımcı olurlar. Doldurmaları gereken evraklar konusunda kendilerine yardımcı olurlar (Mali, 2003, s.32). Yaş ayrımcılığı, aile içi şiddet, kayıp ve yaşam sonu endişeleri, madde kullanım bozuklukları, depresyon ve fiziksel zorluklarla yaşamak gibi yaşlanma ile ilgili birçok alanda ve konuda donanım sahibi olmaları gerekmektedir (Dayana vd., 2009, s.324).

Küresel olarak bakıldığında yaşlı bireyler marjinalleşme, kötü sağlık, yoksulluk, gelir güvensizliği konularında en savunmasız olan gruptur. Sosyal çalışmacılar, makro düzeyde politika geliştirme konularında önemli rol oynamaktadır (Mali, 2003, s.33). Gerontolojik sosyal çalışmacılar, çeşitli sivil toplum kuruluşlarında politika geliştirme, kaynak sağlama ve farkındalık yaratılması çalışmaları yürütebilmektedir. Sosyal çalışmanın yaşlı insanların yaşamları ve refahı üzerinde bir fark yarattığına ve maliyetlerin daha etkin olabileceğine dair kanıtlar bulunmaktadır (Ray vd., 2015, s.1299). İngilterede yapılan çalışmalarda, yaşlı insanlarla yapılan sosyal çalışmanın, yaşlıların moralinin iyileşmesine ve psikolojik olarak pozitif etkiye sahip olduğunu göstermiştir (Goldberg ve Connolly, 1982).

Gerontolojik sosyal çalışmacıların amacı, yaşlı müracaatçıların sosyal, duygusal ve fiziksel refahını arttırarak, onların bağımsız ve doyurucu bir hayat yaşamalarını sağlamaktır (Segal, Gerdes ve Steiner, 2013). Gerontolojik sosyal çalışmacılar, sağlığı ve refahı etkileyen birbirine bağlı fiziksel, psikolojik ve sosyal faktörleri çözmek için biyopsikososyal gerontolojik değerlendirmeler yapmak üzere eğitim almaktadır. Gerontolojik sosyal çalışmacılar, kriz müdahalesinin yanı sıra yaşlı yetişkinlerin başa çıkma yeteneklerini ve gayri

resmi destek sistemlerini güçlendirmek için aile sistemleriyle birlikte çalışabilmektedir. (Scharlach ve Robinson, 1997; Mellor ve Lindeman, 1999, s.4). Araştırmalar yaşlıların ihtiyaç duyduğu gereksinimlerin büyük çoğunluğunun aileleri tarafından karşılandığını göstermektedir. Yaşlı bireylerle yürütülecek mesleki çalışmalarda ailelerin birer değişim kaynağı olarak kabul edilmesi önem taşımaktadır (Neagoe, 2018, s.137). Yaşlı bireylerin çocukları ve torunları ile olan ilişkileri dikkat edilmesi gereken konular arasında yer almaktadır (Janzen ve Harris, 1997, s.127-130).

Mali (2013) her düzey birbirinden bağımsız olmamakla birlikte, sosyal çalışma müdahale aşamalarını şu şekilde açıklamıştır:

- **Mikro Düzey:** Sosyal çalışmacılar mikro düzeyde yaşlıların yeteneklerini ve kapasitelerini geliştirmek ve onların yaşadıkları zorlukların üstesinden gelmelerini sağlamaktır.
- **Mezzo Düzey:** Bu aşamada sosyal çalışmacılar yaşlılara ve ailelerine toplum kaynaklarından faydalanmaları için hizmet koordinatörlüğü rolünü üstlenmektedir.
- **Makro Düzey:** Makro düzey, yaşlı bireylerin bir bütün olarak toplum içerisindeki uyumunu içermektedir. Yaşlıların toplumdaki konumlarını ve rollerini güçlendirmek için yerel ve ulusal düzeyde yaşlılara yönelik politikaların dönüşümüne katkıda bulunmaktadır.

Gerontolojik Sosyal Çalışmacıların Rol Ve Sorumluluklar

Gerontolojik sosyal çalışmacıların birincil rolü, toplumda yetersiz hizmet alan bireylerin korunması ve onların savunulmasıdır. Sosyal çalışmacıların rol ve sorumlulukları çalıştıkları kurumlara bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Genel olarak; bakım koordinatörü, savunuculuk, duygusal destek, psikososyal değerlendirme, aile sosyal çalışmacısı, eğitimci, danışman, vaka yöneticisi, taburculuk planlayıcısı veya proje koordinatörü rollerine sahip olabilmektedir (Hulko vd., 2020, s.2; Rossi vd., 2018, s.135; Koenig vd., 2011, s.494). Sosyal çalışmacıların yaşlılara aracılık hizmetleri, vaka yönetimi ve bakım yönetimi hizmetleri, aktif destek, birey ve aile danışmanlığı, yas danışmanlığı, yaşlı günlük bakım hizmetleri, kriz müdahalesi hizmetleri, yaşlı koruyucu aile hizmetleri, yaşlı koruyucu hizmetleri, destek ve terapi grupları, süreli bakım, ulaşım ve barınma desteği, hastane ve huzurevlerinde sosyal

çalışma gibi hizmetler vermektedir (Zastrow, 2014). Sosyal çalışmacının kilit açıcı, savunucu, vaka yöneticisi, terapist gibi geleneksel rollerinin dışında egzersiz antrenörü, yoga öğretmeni ve manevi danışman gibi rolleri de bulunmaktadır (McInnis, 2014). Emeklilik döneminde boş zaman değerlendirmeye yönelik çalışmalar, maddi anlamda sorun yaşayanlara kaynak sağlamak, bakıma ihtiyacı olanlara yardım etmek, ölümcül hastalığı olanlara danışmanlık yapmak, ailesel problemleri olanlara yardım etmek gibi çalışmalar da sayılabilir (Birinci, 2018, s.69).

Sosyal çalışmacılar, yaşlı insanların yaşadıkları biyolojik, sosyal, psikolojik, çevresel ve ekonomik sorunların üstesinden gelmesi konusunda müdahaleler gerçekleştirmektedir (Berkman, Silverstone, Simmons, Volland, Howe, 2016, s.171). Sosyal çalışmacılar, zayıflıklara odaklanmak yerine yaşlı bireylerin güçlü yanları üzerine odaklanarak, kaynakları saptamaya ve harekete geçirmeye çalışmaktadır. Sosyal çalışmaya özgü olan bu yaklaşım sosyal çalışmayı yaşlılık alanındaki diğer disiplinlerden ayıran özelliğidir (Mali, 2013, s.30).

Gerontolojik sosyal çalışmanın en temel hedefi yaşlı bireylerin sorunlarıyla başa çıkması ve problem çözme kapasitelerini arttırmaktır. Gerontolojik sosyal çalışmacılar, yaşlı bireylerin gereksinimlerinin belirlenmesi, ihtiyaç duyduğu hizmetlere ulaşabilme noktasında yaşlı bireylere yardımcı olmaktadır. Yaşlı bireylerin işlevselliklerinin sağlanması, olabildiğince bağımsız bir şekilde hayatlarını devam ettirebilecek koşulların sağlanması ve ailelerin desteklenmesi amaçları arasında yer almaktadır.

Sosyal çalışmacılar, yardım sürecini yaşlı bireyler ile birlikte yürütmektedir. Sorunun tanımlanması, hedeflerin belirlenmesi aşamasından çözüm sürecine kadar olan bütün aşamalarda işbirliği yapılmaktadır. Bu durum hedeflerin gerçekçi olmasını, kişilerin yeteneklerinin farkına varmasını ve müracaatçının problemlerinin üstesinden gelmesini ve yaşamı hakkında sorumluluk almasını sağlamaktadır (Mali, 2013, s.29).

Sosyal çalışmacılar, bakım planlamasının bir parçası olarak çok disiplinli tedavi ekiplerinin bir üyesi olarak yaşlıların psikososyal ihtiyaçlarını değerlendirmektedir (Koenig vd., 2011, s.494). Bakım hizmetleri fiziksel yada zihinsel engelliğinden dolayı başkasının bakımına ihtiyaç duyan kişilere yönelik temizlik, kişisel bakım, sağlık ve barınma gibi hizmetleri ifade etmektedir. Temel amacı, yaşlılara güvenli bir bakım hizmeti ve gerekli destek hizmetlerini sunmaktır (Ozanne, 2011, s.499). Sosyal çalışmacılar, sağlık danışmanlığı

sağlamakta, bakım ihtiyaçları olan kişilere ve ailelerine destek sunmakta, yer değişikliği kararlarında onlara yardımcı olmaktadır (Koenig, Lee, Fields ve Macmillanv, 2011, s.494). Ayrıca sosyal çalışmacılar, uzun süreli bakım kurumlarında disiplinlerarası akut ve postakut rehabilitasyon çalışmalarında aile desteği ile ilgili stratejik bir role sahiptir (Ozanne, 2011, s.502-503). Yaşlılarla çalışan birçok sosyal çalışmacı, yaşlıların toplum içerisinde güvenle yaşamlarına devam edebilmeleri için destek planlayan bakım yönetimi rolüne sahiptir. Bu noktada sosyal çalışmacıların, kişinin bağımsızlığı ve kendi kaderini tayin hakkını gözetmesi gerekmektedir (Sieminski, 2013).

Yaşanan sorunların karmaşıklaştığı yaşlılık döneminde hem yaşlı birey hem de ailesi ile mesleki çalışma yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır (Stat-ham vd., 2006). Yaşlı bireylerin ve ailelerinin gereksinimlerinin karşılanması noktasında onlara yardımcı olurlar. Ayrıca aile desteğinin artmasını kolaylaştırır, danışmanlık ve doğrudan hizmetler sağlar ve bakım sürecini koordine ederler. İnsanlar yaşlandıkça kendi ihtiyaçlarını karşılamakta zorlamakta ve başkalarının bakımına ihtiyaç duyabilmektedir. Sosyal çalışmacılar, yaşlı yetişkinlerin sağlığını ve refahını etkileyen birbirine bağlı fiziksel, sosyal ve sosyoekonomik faktörleri yönetmek için kapsamlı değerlendirmelere dayalı bakım planları oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Yaşlılık döneminde insanların bir çok alanda yaygın bir kayıp duygusu yaşamaktadır. İnsanların kayıp ve yas süreçlerine yardımcı olmak, özgüven ve sosyal ağları yeniden inşa etmek sosyal çalışma mesleğinin rolleri arasında yer almaktadır (Ray vd., 2015, s.1304). Yaşlılık döneminde ihtiyaç duyulan gereksinimler genellikle kriz dönemlerinde ortaya çıkmaktadır. Uzun süreli bakım ihtiyacının duyulması ve yakınların kaybı, bu dönemde en sık karşılaşılan durumlardır. Bu dönemde karşılaşılan bu durumların biyolojik, psikolojik, bilişsel ve sosyal yönlerinin detaylı olarak incelenmesi, sosyal çalışmacı tarafından gerçekleştirilmektedir. Yas sürecinde aile yakınlarına yönelik destekleyici rolleri de bulunmaktadır.

Bakım hizmetini yürüten profesyonel bakım elamanlarına göre aile üyelerinin yükleri daha büyük olabilmektedir (Port vd., 2005). Sosyal çalışmacıların rolü, yaşlı bireylerin, aile üyelerinin ve bakım hizmeti veren kişilerin biyopsikososyal ve manevi ihtiyaçlarını karşılamaktır (NASW, 2003). Sosyal çalışmacılar, bakım verenlerin dayanıklılıklarının artırılması konusunda güçlü teorik ve pratik bilgi birikimine sahiptirler. Hem yaşlı bireyleri hem de aile

üyelerini, bakım hizmetleri ve kaynaklar konusunda desteklemektedir (Lamb, Brady ve Lohman, 2009, s.718).

Son yıllarda yaşlılara yönelik hizmetlerin çeşitlenmesiyle birlikte sosyal çalışmacılar için yeni roller de oluşmaya başlamıştır. Sosyal çalışmacılar, vesalet ve idare mahkemelerinde üye, müfettiş ve vasi olarak yeni roller üstlenmiştir. Ayrıca, yaşlı bakım ekiplerinin değerlendirmesi, bilişsel değerlendirme ve demans yönetimi hizmetlerinde ve hızla genişleyen evde bakım hizmetlerinde bakım koordinatörü rolleri bulunmaktadır (Ozanne, 2011, s.503).

Evden sağlık kuruluşuna ya da bir sağlık kuruluşundan evine ya da bakım merkezine taşınmak beraberinden bir çok sorunu da ortaya çıkarmaktadır. Bu süreç içerisinde kişiler kendilerine yardımcı olacak ve danışmanlık hizmeti verecek kişilere ihtiyaç duymaktadır. Kaplan ve Berkman (2011) bu noktada sosyal çalışmacıların, ailelerin uygun bakım merkezi seçmesine yardımcı olmak, yaşlıları savunmak ve aldıkları bakım hizmetinin kalitesini izlemek/değerlendirmek gibi çalışmalar yürüttüğünü ifade etmiştir.

Yapılan araştırmalar yaşlı bireylerin öneri, savunuculuk, psikoterapötik destek ve rehberlik beklediklerini göstermektedir. Ayrıca sosyal çalışmacıların bağlılık, güvenilirlik, destekleyici ve sempatik olmalarına önem verdikleri görülmektedir (Manthorpe vd., 2007, s.1142; Ray vd., 2015, s.1304). Yaşlı kişilerin bakış açısına gereken ağırlığın verilmediği durumlarda, uygunsuz veya istenmeyen müdahale riskinin çok daha fazla olduğunu görülmektedir (Richards, 2000, s.47).

Gerontolojik Sosyal Çalışma Bilgi Ve Uygulaması

Son yıllarda yaşlı nüfus oranının artışı, yaşlılara yönelik hizmet verebilecek, onların ihtiyaç ve taleplerini karşılanabilecek uzmanlaşmış sosyal çalışmacılara ihtiyaç olduğunu göstermektedir (Rosen vd., 2003, s.25). Günümüzde sosyal çalışmacılara en fazla ihtiyaç duyan nüfus grubunu, yaşlı bireyler oluşturmaktadır (McDonald vd., 2008). Yaşlılık alanında uzmanlaşmış sosyal çalışmacılar, yaşlıların ve ailelerinin karmaşık sosyal ve psikolojik hizmet ihtiyaçlarını karşılamak için özellikle sağlık hizmetlerinde önemli hale gelecektir (Blumenfield, 1992).

Önümüzdeki yıllarda yaşlılık alanının, sosyal çalışma mesleğinin en önemli çalışma alanlarından birini oluşturması beklenmektedir. Yaşlanan

toplumlara geçişte gerontolojik sosyal çalışmacılara önemli roller düşmektedir. Değişen toplumsal yapı neticesinde öğrencilerin ve sosyal çalışmacıların bilgi ve becerilerini geliştirme konusunda girişimlerde bulunması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Hulko vd., 2020, s.3). Tüm profesyonel meslekler, artan yaşlı nüfusun beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamak için kendilerini geliştirme çabası içerisine girmiştir. Yaşlılık alanında çalışan sosyal çalışmacılar da yaşlı nüfusun değişen gereksinimlerini karşılayacak şekilde kendilerini geliştirme ihtiyacı duymuştur (Youdin, 2004, s.4). Perkinson (2013), yaşlı bireylerin oranının artması nedeniyle gerontolojik uygulama uzmanlığının küresel bir ihtiyaç olacağını belirtmektedir. Yaşlılık alanında mesleki eğitim, rehberlik ve araştırma talebinin önemli ölçüde artması beklenmektedir (Lee, 2019, s.867).

Demografik dönüşüm içerisinde gerontolojik sosyal çalışma alanında nitelik ve nicelik olarak uzman kapasitesinin geliştirilmesi önem taşımaktadır (Sheldon ve Mcdonald, 2009). Sosyal hizmet bölümünde okuyan öğrencilerinin yaşlı insanlarla çalışma konusundaki algılarının değiştiği ve gerontolojik sosyal çalışma alanına olan ilginin önceki yıllara göre arttığı görülmektedir (Cummins vd., 2005, s.646). Ancak hala sayının yeterli olmadığı ve yaşlanan toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak uzmanlaşmış yeterli meslek elemanlarına duyulan ihtiyacın karşılanması için bazı adımlar atılması gerekmektedir (Lee, 2019, s.867).

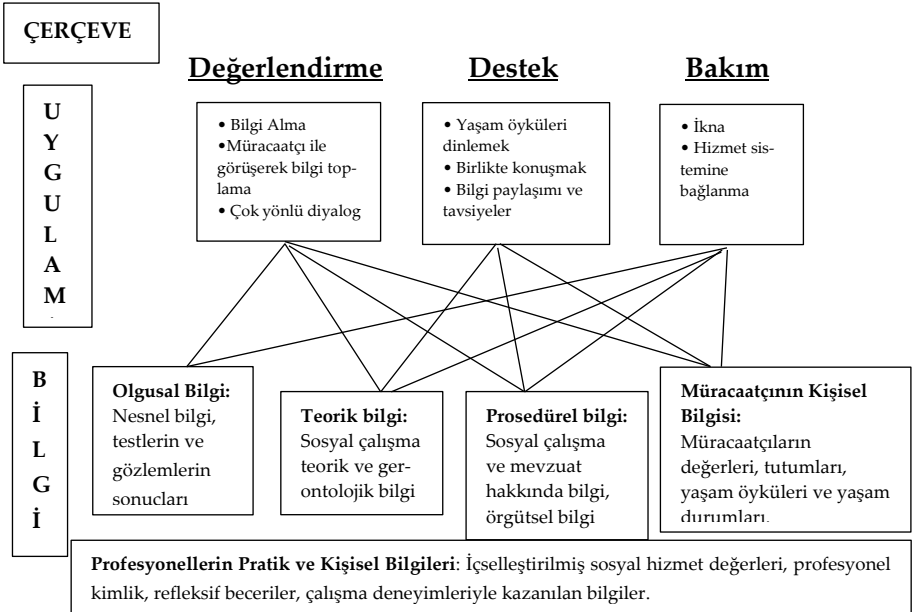
Son yıllarda, sosyal hizmet eğitiminin demografik yapıda meydana gelen değişim neticesinde yaşlı bireylerin ihtiyaçlarını karşılama noktasında eksik kaldığı düşünülmektedir (Scharlach vd., Damron-Rodriguez, Robinson ve Feldman, 2000, s.525). Toplumsal yaşlanmayla birlikte sosyal hizmet eğitiminin de müfredat bakımından yaşlı bireylerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yeniden yapılandırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Rosen vd., 2003, s.25). Lymbery (2005) yaşlı insanlarla çalışırken ihtiyaç duyulan bilgi ve becerileri şu şekilde belirtmiştir. Hastalıklar, engellilik, bunama, depresyon ve diğer bilişsel bozukluklar, bakıcılar ile çalışmak, yas ve kayıp, ihmal ve istismar (Mali, 2013, s.30).

Sosyal çalışmanın mesleki çalışmaları, insanların ve toplumun değişimi nedeniyle esneklik ve değişkenlik göstermektedir (Payne, 2007, s.94). Gerontolojik sosyal çalışmanın bilgi temeli hem sosyal çalışma bilgisine hem de gerontoloji bilgisine dayanmaktadır (Nathanson ve Tirrito, 1998; Naujaniene, 2007; Rossi vd., 2018, s.143). Yaşlanmanın multidisipliner doğası nedeniyle, gerontolojik sosyal çalışmacılar, belki de diğer uygulama alanlarına göre

daha fazla konu hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Yaşlılarla sosyal çalışma genellikle gerontoloji ile ilişkili bir alan olup, biyoloji, psikoloji ve ekonomi gibi özel bilgi gerektiren bir alandır. Multidisipliner bakış açısı, yaşlıları anlamak ve ihtiyaçlarını tespit edilmesinde ve çözüm üretilmesinde önem taşımaktadır (Mali, 2013, s.26).

Mesleki bilgi, sosyal çalışma uygulamalarının merkezinde yer almaktadır ve mesleki uygulama ve bilgi arasındaki ilişki onlarca yıldır tartışılmaktadır (Harris vd., 2015, s.482). Genelde sosyal çalışma bilgisi 3 şekillerde sınıflandırılmıştır. Bunlar (i) teorik, (ii) olgusal veya ampirik ve (iii) kişisel veya pratik bilgi. Teorik bilgi olayları, durumları, olayları ve çevremizdeki dünyayı açıklar; olgusal bilgi veya ampirik bilgi nesnel bilgilerdir (örneğin, araştırma veya resmi istatistiklerden elde edilen bilgiler) ve kişisel veya pratik bilgi ise sezgiyi içerir ve kültürel ve etik bilgiler ile değerlerden oluşmaktadır (Rossi vd., 2018, s.136).

Sosyal hizmetin bir meslek olarak benzersiz odak noktası, uygulama için bütünsel bir değerlendirme ve müdahale çerçevesi sağlayan çevresi içinde birey perspektifidir (Hutchison, 1999).

Şekil 1: Gerontolojik sosyal çalışma uygulamaları ve bilgisi (Kaynak: Rossi vd., 2018, s.142)

Kişisel bilgi, sosyal çalışma uygulamaları için temel rolünü tanımlamak için diğer tür bilgilerin altında yer almaktadır. Sosyal çalışmacıların, pratik bilgi veya kişisel bilgileri, uygulayıcıların becerilerini, etik uzmanlığını, içsel değerleri ve profesyonel kimliğini içermektedir. (Rossi vd., 2018, s.143). Her türlü sosyal çalışma uygulamasında müracaatçıların kişisel bilgisine destek uygulamaları için ihtiyaç duyulmaktadır. Genel olarak mesleki bilgi durumları anlamaya yardımcı olur ve gerçekleştirilecek müdahalelere rehberlik etmek için kullanılmaktadır.

Yaşlı bireylerle çalışmayı tercih eden sosyal çalışmacılar, psikolojik, sosyolojik, politik ve tıbbi konular olmak üzere birçok konuda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir (Birinci, 2018, s.68). Yaşlılarla çalışan sosyal çalışmacıların, yaşlı insanların gelişimsel, sosyal, psikolojik değişimleri, aynı zamanda onları ilgilendiren politik konular hakkında kapsamlı bilgi donanımına sahip olmaları gerekmektedir (McDonald, 2010).

Yapılan bir çalışma neticesinde sosyal çalışmacıların ihtiyaç duydukları en sık tanımlanmış yeterliliklerden bazıları şu şekildedir:

- Yaşlanma, ölüm ve ölüme ilişkin kişinin kendi değer ve önyargılarını değerlendirmek;
- Yaşlı yetişkinlerin, yasalar ve güvenlik kaygıları bağlamında kendi hayatları hakkında kendi seçimlerini yapma ve karar verme haklarını kabul etme, saygı duyma ve kabul etme;
- Daha sonraki yaşamda normal fiziksel, psikolojik ve sosyal değişiklikleri anlamak;
- Yaşlı yetişkinlerin ve aile üyelerinin kültürel, manevi ve etnik ihtiyaçlarına ve inançlarına saygı duymak ve bunları ele almak;
- Yaşlanmanın aile dinamikleri üzerindeki etkisini anlamak;
- Müracaatçıların kendi kaderini tayin etme, yaşam sonu kararları, aile tartışmaları ve vesayet gibi yaşlı yetişkinler ve onların bakıcıları ile çalışırken ortaya çıkan etik ve mesleki sınır konularını belirlemek (Rosen vd., 2003, s.30).

Yaşlanan nüfusun artan ihtiyaçlarını karşılamak için olabildiğince iyi hazırlanabilmek için sosyal çalışmacılar yaşlılık alanıyla ilgili ek uzmanlık eğitimine ihtiyaç duyabilmektedir (Elizabeth, 2006). Gerontolojik sosyal çalışmacı, yaşa bağlı olarak kişilerde meydana gelen değişimler, teoriler, kültürel farklılıklar, yaşlılık sorunları hakkında bilgi sahibi olması beklenmektedir

(Rossi vd., 2018, s.136). Bunların yanısıra sosyal çalışmacıların çok kültürlü konular, cinsellik ve tıbbi ve psikolojik sorunlar, demans, madde kullanımı, ölüm, barınma ve bakım konuları hakkında uzmanlaşmış bilgiye ihtiyaçları vardır (Youdin, 2014, s.3). Gerontolojik sosyal çalışmanın gelecekte daha etkin olması için yaşlanmaya bağlı öğretileri sosyal hizmet müfredatlarında daha çok yer verilmelidir (Ray vd., 2015, s.1296). Gerontoloji müfredatları ile entegre edilmiş müfredatların öğrencilerin meslek yaşantılarında daha rahat etmelerini sağlayacaktır (Zucchero, 1998).

Yaşlılarla çalışabilmek için sosyal çalışmacıların yaşlanma süreci, yaşlılarla ilgili sosyal politikalar ve çeşitli pratik yaklaşım ve yöntemler hakkında bilgi sahibi olmaları ayrıca iletişim kurma, çok disiplinli takım çalışmasına katılma ve nesiller arasında bağlantı kurma gibi çeşitli mesleki becerilere sahip olmaları gerekmektedir (Mali, 2013, s.30). Sosyal çalışmacılarının vaka yönetimi, bakım koordinasyonu ve ekip çalışmasında yeni beceriler geliştirme ihtiyaçları vardır. Gelecekte yaşlı bireyler ve aileleri ile çeşitli kurumlarda mesleki ilişki içinde bulunacak olan sosyal çalışmacılar, onların ihtiyaçlarına cevap verebilecek donanıma sahip olması gerekmektedir. Yaşlı bireylerin ve ailelerin karar alma konusunda daha aktif hale gelmeleri, rol değişikliklerine uyum sağlama konusunda ek eğitimlere ihtiyaç duyabilirler (Berkman vd., 2016, s.165).

Sonuç ve Öneriler

Demografik değişiminin önemli bir sonucu olan nüfusların yaşlanması, yaşlı bireylerinin toplam nüfus oranı içerisinde daha büyük bir pay aldığı bir süreçtir. Bu süreç gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerde, etkileri farklı olmakla birlikte küresel bir olgudur. Demografik değişimin etkileri içinde bulunduğumuz yüzyılda etkileri daha önce olmadığı kadar hissedilmektedir. Yaşlı nüfus oranlarının artması, toplumların yeniden inşasını doğurmuştur. Değişimle birlikte, toplumsal yapı değişmekte, yaşlı bireylerin yaşadıkları sorunlar artmakta ve çeşitlenmektedir. Uzun süre emekli hayatı olan, yalnız yaşayan, boşanmış veya hiç evlenmemiş yaşlı bireyler ile daha sık karşılaşılması ve bağımlılık oranının da artması beklenmektedir.

Yaşlılık döneminde ortaya çıkan psikolojik, duygusal, bilişsel ve sosyal değişimler bir çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Yaşlılık döneminde

kayıp, hastalık, engellilik durumlarında artış meydana gelmektedir. Yaşlanan nüfus, başta sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler ve ekonomi olmak üzere yaşamın bir çok alanını etkilemektedir. Aile yapılarındaki değişimler yaşlıların bakım sorununu daha çok gündeme getirmiştir. Kronik hastaların sayısının her geçen gün artması sağlık hizmetlerine olan talebin artmasına yol açmaktadır. Ortalama ömürlerin uzaması aynı zamanda sosyal güvenlik sistemleri üzerinde yükün artmasına neden olmaktadır. Ortalama ömürlerin uzaması ve düşük doğum oranlarının bir sonucu olarak kendisini gösteren yaşlanan toplumlar, bireyler, aileler ve kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarını önemli ölçüde etkileyecektir.

Yeni toplumsal yapı içerisinde sosyal koşullara göre biçimlenen sosyal çalışma mesleğinin önemi de her geçen gün artması beklenmektedir. Yaşamın son aşamalarındaki insanların oranı arttıkça sosyal hizmete olan ihtiyaç da artacaktır. Sosyal çalışma doğası gereği toplumsal değişimlere yanıt vermede çok fazla zaman kaybı yaşamaz. Sosyal çalışma, değişimlere hızlı tepki veren, sorunları anlama ve çözüm konusunda esnek bir yapıya sahiptir. Çağdaş yaşlanma nedeniyle yaşlı bireylerin özelliklerinin çeşitlilik göstermesi sosyal çalışmacıların daha donanımlı olmasını gerektirmektedir. Zaman içerisinde yaşlı bireylerin ihtiyaçlarının değişiklik gösterdiği ve beklentilerinin de farklılaştığı görülmektedir. Bu durumun farkında olunması, gereksinimlerin karşılanması noktasında uygun müdahalelerin gerçekleşmesi için önem taşımaktadır.

Gerontolojik sosyal çalışmacılar, yaşlıların bağımsız ve tatmin edici bir yaşam sürmeleri için biyopsikososyal değerlendirmeler yapar. Gerontolojik sosyal çalışma kapsamında kurum bakımı, evde bakım, emekliliğe uyum programları, eğitim, kaynak sağlama, politika geliştirme gerçekleştirilen hizmetlerden bazılarıdır. Gerontolojik sosyal çalışma, teorik bilgilerin uygulama ile iyi bir şekilde harmanlanması gereken bir alandır. Yaşlı nüfusun daha çok sosyal hizmete ihtiyaç duyması, sosyal çalışma mesleğinin yeni yöntem ve beceriler geliştirmesini sağlayabilir. Yaşlı nüfus oranının artışı, sosyal hizmet eğitimini ve meslek çalışanlarını da etkilemektedir. Okulların müfredatlarının güncellenmesine ve daha çok gerontoloji bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır. Yüksek lisans ve doktora programları ile bu alanda uzmanlaşmak isteyen sosyal çalışmacılar desteklenebilir.

EXTENDED ABSTRACT

An Evaluation on Gerontological Social Work

*

Emre Birinci
Anadolu University

The rising rates of elderly people around the world are a result of falling rates of high birth and death, a phenomenon of contemporary societies. In this process, it is predicted that the need for institutions that will provide health and care services and the need for specialized and qualified professional employees will increase.

Social work is a science and profession that closely follows the changes in society, sometimes provides changes, constantly researches, analyzes, and carries out its work by focusing on people (Mali, 2013, p. 26). The rapid growth of the elderly population nationally and globally means that almost all social workers will interact with older people and their families in some way. Social workers can have professional relationships with elderly people in long-term care centers, hospitals, supported living centers, day care centers or home environments.

Gerontological social work is a field composed of the combination of social work knowledge and gerontology knowledge (Nathanson and Tirrito 1998, p.8; Naujaniene, 2007, p.38). It includes professional studies carried out with scientific principles, methods and techniques for the solution of psychological, social and economic problems of elderly people that occur with old age. Problems encountered in old age have a complex structure that includes health and social aspects. The gerontological social work area is an area where social workers evaluate the functionality of elderly individuals and work to meet their biopsychosocial needs in order to solve these complex problems. Gerontological social work is practiced in community-based and institutional settings.

The aim of gerontological social workers is to increase the social, emotional and physical well-being of their elderly clients and to enable them to live an independent and fulfilling life (Segal, Gerdes, and Steiner, 2013). Health expenditures, abuse and neglect of the elderly, increased incidence of Alzhe-

imer's disease and dementia, mental health status of elderly people and chronic diseases are some of the critical situations faced by gerontological social workers (Birinci, 2018, p. 69).

The primary role of gerontological social workers is to protect and defend individuals who receive insufficient service in the society. The roles and responsibilities of social workers vary depending on the institutions they work with. Generally; care coordinator, advocacy, emotional support, psychosocial assessment, family social worker, educator, consultant, case manager, discharge planner or project coordinator (Hulko et al., 2020, p.2; Rossi et al., 2018; p. 135; Koenig et al., 2011, p.494). Apart from the traditional roles of the social worker such as key opener, advocate, case manager, therapist, there are also roles such as exercise coach, yoga teacher and spiritual counselor (McInnis, 2014).

The main goal of gerontological social work is to cope with their problems and to increase their problem-solving capacity. Gerontological social workers help elderly individuals in determining the needs of elderly people and in reaching the services they need. Providing the functionality of elderly people, providing conditions that can continue their lives independently as much as possible and supporting families are among the aims.

In the coming years, it is expected that the old age field will constitute one of the most important fields of the social work profession. In the transition to aging societies, gerontological social workers have important roles. Along with the social aging, it has emerged that social work education should be restructured in terms of curriculum, taking into account the needs of the elderly (Rosen et al., 2003, p.25).

Social workers who prefer to work with elderly individuals should have knowledge on many subjects including psychological, sociological, political and medical issues (Birinci, 2018, p. 68). Social workers who work with elderly people should have comprehensive knowledge about the developmental, social and psychological changes of elderly people, as well as the political issues that concern them (McDonald, 2010).

Gerontological social workers conduct biopsychosocial evaluations for the elderly to lead an independent and fulfilling life. Within the scope of gerontological social work, institutional care, home care, retirement adjustment programs, education, funding and policy development are some of the services performed. Gerontological social work is a field in which theoretical

knowledge should be blended well with practice. The older population's need for more social services may enable the social work profession to develop new methods and skills. The increase in the proportion of the elderly population also affects social service education and professional workers. There is a need for updating the curriculum of schools and more gerontology knowledge. Social workers who want to specialize in this field can be supported with master's and doctoral programs.

Kaynakça / References

- Baran, A.G. (2018). Demografya I, A. Canatan (Der.). *Temel gerontoloji* içinde (ss. 60-77). Ankara: Hedef Yayıncılık.
- Berkman, B., Silverstone, B., Simmons, W.C., Volland, P.J. ve Howe, J. L. (2016). Social work gerontological practice: the need for faculty development in the new millennium. *Journal of Gerontological Social Work*, 59(2), 162-177.
- Birinci, E. (2018). Yaşlı bireylerle sosyal çalışma. E. Özmete (Der.), *Yaşlılar İçin Sosyal Hizmet* içinde (s.68-80). Ankara: Hedef Yayıncılık.
- Birinci, E. (2020). *Y kuşağının yaşlı ve yaşlılık algısı*. Ankara: Gazi kitapevi.
- Blumenfield, S. (1992). Teaching geriatric social work in health care the what, why or how of a complex process. *Journal of Gerontological Social Work*, 18(3/4), 55-73.
- Ceylan, H. (2015). *Yaşlılık ve refah devleti*. İstanbul: Açılım kitap.
- Ceylan, H. (2016). Toplumsal yaşlanma ve yaşlılık sosyolojisi. H. Ceylan (Der.), *Yaşlılık Sosyolojisi* içinde (s.169-178). Ankara: Nobel.
- Cummings, S.M., Adler, G. ve DeCoster, V.A. (2005). Factors influencing graduate social work students' interest in working with elders. *Educational Gerontology*, 31(8), 643-655.
- Dayana, S.R., Arunkumar, B. ve Ilango, P. (2009). Gerontological social work in India: an emerging field of social work. V. S. Ramalingam (Der.), *Quality Enhancement Of Social Work Profession In India: Issues And Challenges* içinde (s. 321-326). Allied Publishers.
- Demirbilek, S. (2005). *Sosyal güvenlik sosyolojisi*. İzmir: Legal.
- Ferguson, A. (2015). The future of gerontological social work: what we know and what we don't know about student interest in the field, *Journal of Evidence-Informed Social Work*, 12(2), 184-197.
- Goldberg, E. M. ve Connolly, N. (1982). *The effectiveness of social care of the elderly*. London: Heinemann Educational Books.

- Harris, J., O., Borodkina, E., Brodtkorb, T., Evans, F., Kessl, S., Schnurr, ve T. Slettebø. (2015). International travelling knowledge in social work: an analytical framework. *European Journal of Social Work*, 18 (4), 481–494.
- Hulko, W., Mirza, N. ve Seeley, L. (2020). Older adults' views on the repositioning of primary and community care. *Canadian Journal on Aging*.
- Hutchison, E. (1999). *Dimensions of human behavior: Person and environment*. Thousand Oaks, CA Pine Forge Press.
- Işıkkhan, V. (2019). Yaşlılara yönelik sosyal hizmet sunumlarında neredeyiz?. 15 Mayıs 2020 tarihinde <http://www.sdplatform.com/Dergi/1247/YasliLaraYonelik-sosyal-hizmet-sunumlarinda-neredeyiz.aspx> adresinden erişildi.
- Janzen, C. ve Harris, O. (1997). *Family treatment in social work practice*. Third Edition, F.E. Peacock Publishers.
- Kaplan, D. B. ve Berkman, B. (2011). Dementia care: A global concern and social work challenge. *International Social Work*, 54, 361 – 73.
- Koenig, T. L., Lee, J. H., Fields, N. L. ve Macmillan, K. R. (2011). The role of the gerontological social worker in assisted living. *Journal Of Gerontological Social Work*, 54(5), 494-510.
- Lamb, F. F. Brady, E. M. ve Lohman, C. (2009). Lifelong resiliency learning: a strength-based synergy for gerontological social work. *Journal of Gerontological Social Work*, 52(7), 713-728.
- Lee, K. (2019). Reflections and prospects of the gerontological social work training and education: the agesw pre-dissertation fellows program. *Journal Of Gerontological Social Work*, 62(8), 867–872.
- Lymbery, M. (2005). *Social work with older people: context, policy&practice*. London:Sage.
- Mali, J. (2013). Social work with older people: The neglected field of social work. *Dialogue in Praxis: A Social Work International Journal*, Volume 2 (15), Issue 1-2 (24-25), 23-40.
- Manthorpe, J., Moriarty, J., Rapaport, J., Clough, R., Cornes, M., Bright, L. and Illiffe, S. (2007). There are wonderful social workers but it's a lottery: Older people's views about social workers, *British Journal of Social Work*, 38, 1132-1150.
- McDonald, A., Postle, K. ve Dawson, C. (2008). Barriers to retaining and using professional knowledge in local authority social work practice with adults in the UK. *British Journal of Social Work*, 38(7), 1370-1387.

- McInnis-Dittrich, K. (2005). *Social work with elders: a biopsychosocial approach to assessment and intervention*. Boston: Pearson.
- McInnis, K. (2014). *Social Work With Older Adults*. USA: Pearson.
- Mellor, M.J. ve Lindeman, D. (1999). The role of the social worker in interdisciplinary geriatric teams. *Journal of Gerontological Social Work*, 30(3-4), 3-7.
- National Association of Social Workers. (2003). *NASW standards for social work services in long-term care facilities*. Washington, DC: Author.
- Nathanson, I. L. ve Tirrito, T. T. (1998). *Gerontological social work. theory into practice*, New York: Springer Publishing Company.
- Naujaniene, R. (2007). *Social construction of entering clienthood in gerontological social work*. University of Lapland, Faculty of Social Sciences.
- Neagoe, A. (2018). *Gerontological social work: a family systems approach*. Scientific Annals of Alexandru Ioan Cuza University of Iași Sociology and Social Work.
- Ozanne, E. (2011). Australia's response to population ageing and the development of gerontological social work. *Indian Journal of Gerontology*, 25(4), 494-515.
- Payne, M. (2007). Performing as a 'wise person' in social work practice. *Practice*, 19(2), 85-96.
- Perkinson, M. A. (2013). Gerontology and geriatrics education: New models for a demographically transformed world. *Generations*, 37 (1), 87-92.
- Peterson, D. A. ve Wendt, P. F. (1990). Employment in the field of aging: A survey of professionals in four fields. *The Gerontologist*, 30(5), 679-684.
- Port, C., Zimmerman, S., Williams, C., Dobbs, D., Preisser, J., ve Williams, S. (2005). Families filling the gap: Comparing family involvement for assisted living and nursing home residents with dementia. *Gerontologist*, 45, 87-95.
- Powell, J. (2011). *Global aging: trends, issues and comparisons. aging: trends, issues and globalization*. New york: Nova.
- Ray M., Milne, A., Beech, C., Phillips J. E., Richards S., Sullivan M.P.,...Lloyd L. (2015). Gerontological social work: reflections on its role, purpose and value. *British Journal of Social Work*, 45, 1296-1312.
- Richards, S. (2000). Bridging the divide: Elders and the assessment process. *British Journal of Social Work*, 30(1), 37-49.
- Rosen, A.L., Zlotnik, J.L. ve Singer, T. (2003). Basic gerontological competence for all social workers. *Journal of Gerontological Social Work*, 39(1-2), 25-36.

- Rossi, E., Seppänen, M. ve Outila, M. (2018). Assessment, support and care-taking: gerontological social work practices and knowledge. *Nordic Social Work Research*, 8(2), 133-145.
- Scharlach, A. ve Robinson, B. (1997). *Social work and gerontological education*. White Paper developed for the John A. Hartford Foundation.
- Scharlach, A., Damron-Rodriguez, J., Robinson, B., ve Feldman, R. (2000). Educating social workers in an aging society: A vision for the 21st century. *Journal of Social Work Education*, 36(3), 521-538.
- Schneider, R. (1995). Social work. G. Maddox (Der.), *The encyclopedia of aging* içinde (s. 893-896). New York: Springer.
- Schneider, R., Kropf, N., ve Kisor, A. (2000). *Gerontological social work: Knowledge, service settings, and special populations*. Belmont, CA: Brooks/Cole.
- Segal, E., Gerdes, K.E. ve Steiner, S. (2013). *An introduction to the profession of social work: becoming a change agent*. USA: Brooks/Cole.
- Sheldon, B. ve Macdonald, G. (2009). *Textbook of Social Work*. London: Routledge.
- Sieminski, S. (2013). Social work practice and the challenge of later life. M. Davies (Der.). *The blackwell companion to social work* içinde (s. 267-274). England: Wiley-Blackwell.
- Statham, J., Cameron, C. ve Mooney, A. (2006). *The tasks and roles of social workers: A focused overview of research evidence*.
- Tufan, İ. (2014). *Türkiye’de yaşlılığın yapısal değişimi*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Tufan, İ. (2016). *Antik çağ’dan günümüze yaşlılık ve yaşlanma*. Ankara: Nobel yayıncılık.
- TUİK. (2020). *İstatistiklerle Yaşlılar, 2019*. Haber Bülteni.
- UN. (2001). *Department Of Economic And Social Affairs Population Division World Population Ageing: 1950-2050*. United Nations New York.
- UN (2015). *World Population Ageing 2015*. Department of Economic and Social Affairs Population Division. New York.
- Youdin, R. (2014). *Clinical Gerontological Social Work Practice*. New York: Springer Publishing Company.
- Zastrow, C. (2014). *Introduction to social work and social welfare: empowering people*. Canada: Empowerment Series.
- Zuccherro, R. (1998). Unique model for training mental health professionals to work with older adults. *Educational Gerontology*, 24 (3), 265-278.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Birinci, E. (2020). Gerontolojik sosyal çalışma üzerine bir değerlendirme. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(Özel Sayı), 3733-3755. DOI: 10.26466/opus.748389